III

(Přípravné akty)

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 26. dubna 2023

k návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012, (EU) č. 575/2013 a (EU) 2017/1131, pokud jde o nadměrné expozice vůči ústředním protistranám ze třetích zemí a zlepšení účinnosti clearingových trhů Unie, a k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2009/65/EU, 2013/36/EU a (EU) 2019/2034, pokud jde o přístup k riziku koncentrace vůči ústředním protistranám a k riziku selhání protistrany u derivátových transakcí, jejichž clearing provádí ústřední protistrana

(CON/2023/11)

(2023/C 204/03)

Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 31. ledna 2023 žádost Rady Evropské unie a dne 6. února 2023 žádost Evropského parlamentu o stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012, (EU) č. 575/2013 a (EU) 2017/1131, pokud jde o opatření ke zmírnění nadměrných expozic vůči ústředním protistranám ze třetích zemí a ke zlepšení účinnosti clearingových trhů Unie [1] (dále jen „navrhované nařízení“), a k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2009/65/EU, 2013/36/EU a (EU) 2019/2034, pokud jde o přístup k riziku koncentrace vůči ústředním protistranám a k riziku selhání protistrany u derivátových transakcí, jejichž clearing provádí úřední protistrana [2] (dále jen „navrhovaná směrnice“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a na čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť navrhované nařízení obsahuje ustanovení, která mají vliv na: 1) základní úkoly Evropského systému centrálních bank (ESCB) spočívající ve vymezování a provádění měnové politiky Unie a podpoře plynulého fungování platebních systémů podle čl. 127 odst. 2 první a čtvrté odrážky Smlouvy; 2) úkol ESCB přispívat k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému, podle čl. 127 odst. 5 Smlouvy a 3) úkoly, které jsou ECB svěřeny v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

Obecné připomínky

ECB podporuje balíček navržený Evropskou komisí, jehož účelem je posílit systém centrálního clearingu v Unii zavedením cílených vylepšení rámce pro regulaci. ECB souhlasí s tím, že pro dobře fungující unii kapitálových trhů mají zásadní význam odolné a dobře rozvinuté ústřední protistrany.

Za prvé, ECB vítá navrhované kroky směřující ke zvýšení bezpečnosti a odolnosti centrálního clearingu v EU posílením spolupráce mezi orgány a, s ohledem na vývoj finančních rizik, také aktualizací obezřetnostních požadavků na ústřední protistrany a expozice bank vůči ústředním protistranám. Za druhé, ECB podporuje navrhovaná opatření směřující ke zefektivnění procesů dohledu nad ústředními protistranami s cílem umožnit ústředním protistranám z EU rychleji reagovat na aktuální vývoj na trhu. Za třetí, ECB souhlasí s tím, že bude třeba přijmout další kroky ke snížení nadměrných expozic unijních klientů a členů clearingového systému vůči ústředním protistranám ze třetích zemí s cílem omezit potenciální rizika, která nejsou plně pod kontrolu orgánů Unie.

[1] COM(2022) 697 final.
[2] COM(2022) 698 final.

Z pohledu Eurosystému jako emisní centrální banky mají zásadní význam spolehlivá opatření zajišťující bezpečnost a účinnost centrálního clearingu v Unii. Narušení činnosti ústřední protistrany s významným objemem obchodů v eurech by mohlo mít negativní dopad na likviditní pozici úvěrových institucí v eurozóně a na hladké fungování platebních systémů, z čehož by vyplývala rizika pro účinnou transmisi měnové politiky a v konečném důsledku i pro dosažení hlavního cíle Eurosystému, kterým je udržení cenové stability ([3]). Silný systém centrálního clearingu v Unii je důležitý také pro jednotný mechanismus dohledu vzhledem k velikosti expozic úvěrových institucí spadajících pod jednotný mechanismus dohledu vůči ústředním protistranám z EU.

Konkrétní připomínky

1. ***Posílení spolupráce mezi úřady***

ECB podporuje navrhované posílení spolupráce mezi orgány na úrovni Unie a rozšíření úlohy Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) při podpoře sbližování dohledu, zejména ve formě hlasování a předkládání vyjádření k otázkám dohledu, jakož i při koordinaci v krizových situacích. ECB se domnívá, že jde o krok správným směrem, jímž se posiluje dohled nad centrálním clearingem na úrovni Unie, a to s ohledem na růst clearingové kapacity v Unii a související riziko s přeshraničním rozměrem. Význam a složitost ústředních protistran z EU, jež patrně dále vzrostou se zavedením požadavku aktivního účtu, jakož i propojení ústředních protistran s významnými úvěrovými institucemi jakožto členy jejich clearingových systémů vyžadují silnější dohled na úrovni Unie a vyvolávají nutnost řídit potenciální přelévání systémového rizika do několika členských států.

1.1. *Kolegia*

1.1.1. Průběžné zapojení kolegia: stanoviska a proces ročního přezkumu

Rámec kolegií zřízený podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ([4]) (dále jen „nařízení EMIR“) se ukázal jako účinný způsob řešení specifických problémů centrálního clearingu vyplývajících z výrazných přeshraničních a meziodvětvových rizikových dopadů ústředních protistran. Kolegia umožňují orgánům z různých jurisdikcí a s různými mandáty vyměňovat si informace, přinášet podněty a sdílet obavy ohledně přístupů k řízení rizik a rozsahu služeb na straně ústředních protistran z EU. V současné době vydávají kolegia stanoviska mimo jiné k povolování ústředních protistran, k rozšiřování činností a služeb ústředních protistran a k významným změnám jejich modelů. V rámci formálních procesů v kolegiích však není aktuálně kontrolováno, jak ústřední protistrany reagují na vývoj trhu a rizika z hlediska řízení rizik, pokud tyto kroky neznamenají významnou změnu činnosti nebo rizikových modelů ústředních protistran.

ECB v zájmu posílení průběžného zapojení kolegií plně podporuje návrh Komise, aby orgán příslušný pro každou ústřední protistranu předkládal kolegiu alespoň jednou ročně komplexní zprávu obsahující přezkum, nakolik ústřední protistrana dodržuje ustanovení nařízení EMIR, a vyhodnocení rizik, kterým je ústřední protistrana vystavena ([5]). ECB vítá návrh Komise, podle něhož by bylo kolegium povinno předkládat další stanoviska ke klíčovým rozhodnutím v oblasti dohledu, například pokud jde o zprávy o přezkumu a hodnocení ústřední protistrany, maržové požadavky a případná odnětí povolení ([6]).

([3]) Viz obecné připomínky v rámci stanoviska Evropské centrální banky CON/2017/39 ze dne 4. října 2017 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1095/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy) a nařízení (EU) č. 648/2012, pokud jde o postupy a orgány zapojené do povolování ústředních protistran a požadavky na uznávání ústředních protistran ze třetích zemí (Úř. věst. C 385, 15.11.2017, s. 3). Veškerá stanoviska ECB jsou dostupná na internetových stránkách EUR-Lex.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201 27.7.2012, s. 1).

([5]) Viz čl. 1 bod 16 písm. b) navrhovaného nařízení.

([6]) Viz čl. 1 bod 12 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový čl. 17b odst. 1 písm. b).

Podle navrhovaného rámce mohou stanoviska kolegia kromě souhlasu či nesouhlasu s určitými rozhodnutími v oblasti dohledu obsahovat také podmínky a doporučení, které kolegium považuje za nezbytné ke zmírnění případných nedostatků v řízení rizik ústřední protistrany ([7]). ECB vítá navrhované nařízení, neboť členům kolegia umožňuje zpřesnit úvahy, z nichž vycházejí při hlasování, a upozornit na nevyřešené problémy. V zájmu dalšího vylepšení procesu hlasování by členové kolegia měli být rovněž vybízeni k tomu, aby zdůvodňovali, proč hlasují určitým způsobem o jednotlivých stanoviscích kolegia, a umožnili tak orgánu příslušnému pro ústřední protistranu lépe zohlednit různé názory členů kolegia vyjádřené v jeho stanovisku. ECB podporuje konečně návrh uložit orgánu příslušnému pro ústřední protistranu povinnost odůvodnit své rozhodnutí a plně tak vysvětlit všechny významné odchylky od stanoviska kolegia ([8]). ECB má za to, že navrhovaná opatření posílí průběžnou účast kolegií a pomohou zajistit, aby v rámci dohledu nad ústředními protistranami bylo podporováno účinné zapojení všech příslušných orgánů a zohledňovány jejich názory.

ECB podporuje ustanovení navrhovaného nařízení, podle nějž členové kolegia budou více přispívat k provádění každoročního přezkumu, a navrhuje, aby se tento příspěvek neomezoval na pouhé stanovení četnosti a hloubky ročního přezkumu, ale aby se týkal i věcného zaměření tohoto přezkumu v oblasti dohledu.

1.1.2. Spolupráce ve společných týmech dohledu

ECB plně podporuje záměr, z něhož vychází návrh na zavedení společných týmů dohledu v rámci dohledu nad povolenými ústředními protistranami z EU. Větší zapojení členů kolegia do procesu průběžného dohledu – zejména pokud jde o přezkum používání postupů neuplatnění námitek, kontroly na místě, a také v rámci procesu každoročního přezkumu – je krokem k posílení dohledu na úrovni Unie. Členům kolegia pomůže získat hlubší společné porozumění klíčovému vývoji, jenž ovlivňuje rizika a řízení rizik u ústředních protistran, čímž se zajistí zvýšení efektivity a účinnosti dialogu mezi orgány příslušnými pro ústřední protistrany a členy kolegia v celé Unii. Umožní také společné využívání zdrojů orgánů příslušných pro ústřední protistrany a kolegií, což dále přispěje k hospodárnosti dohledu nad ústředními protistranami EU ve prospěch jak vnitrostátních příslušných orgánů, tak členů kolegia.

ECB však nepovažuje za nutné zřizovat za tímto účelem nový orgán dohledu, neboť takový krok by mohl prohloubit složitost institucionálního nastavení. V zájmu zajištění proporcionality navrhuje ECB vycházet ze stávající spolupráce v rámci kolegia. V tomto duchu ECB navrhuje, aby plánované úkoly společných týmů dohledu byly svěřeny kolegiu ve formě společné dohledové činnosti s dobrovolnou účastí členů kolegia a v souladu se zásadou „žádné vynucování – žádné zákazy“. Pokud se žádný člen kolegia nezúčastní dobrovolně společné dohledové činnosti s příslušným orgánem, převezme tento orgán daný úkol sám.

S cílem začlenit společné činnosti v oblasti dohledu do stávajících procesů probíhajících v rámci kolegia navrhuje ECB doplnit zprávu orgánů příslušných pro ústřední protistrany ohledně procesu každoročního přezkumu o další prvek ([9]), a to plán společných dohledových činností pro nadcházející období každoročního přezkumu.

Kromě úkolů společných týmů dohledu podle navrhovaného nařízení navrhuje ECB rovněž společné činnosti v oblasti dohledu, pokud jde o příspěvky k postupu neuplatnění námitek v souvislosti se schvalováním změn maržových modelů ústřední protistrany, jakož i provádění každoročního přezkumu a hodnocení orgánem příslušným pro ústřední protistrany z EU ([10]). Součástí společných činností v oblasti dohledu by měly rovněž být případné týmové diskuse jakožto další nástroj pro společné hodnocení rizik a postupů řízení rizik u ústřední protistrany. Ve snaze umožnit účinnou účast všech orgánů, včetně kolegia, na postupech neuplatňování námitek navrhuje ECB prodloužit příslušné lhůty pro posouzení (viz bod 3.2 níže).

([7]) Viz čl. 1 bod 12 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový čl. 17b odst. 2 písm. c).
([8]) Viz čl. 1 bod 12 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový čl. 17b odst. 3.
([9]) Viz čl. 1 bod 16 navrhovaného nařízení.
([10]) Viz čl. 1 bod 16 navrhovaného nařízení, kterým se mění článek 21 nařízení EMIR.

V zájmu zachování flexibility pro případné společné činnosti zaměřené na dílčí problémy v oblasti dohledu by mělo být možné rozšířit společné dohledové činnosti na oblasti, které nebyly ještě předvídány v době předchozího každoročního přezkumu. V této souvislosti ECB vítá možnost, aby orgány příslušné pro ústřední protistrany z EU požádaly o pomoc při probíhající dohledové činnosti ([11]), a to v souladu se zásadou „žádné vynucování – žádné zákazy".

Pokud by byly zřízeny společné týmy dohledu, jak předpokládá návrh Komise, ECB by podpořila účast příslušných orgánů, které vykonávají dohled nad členy clearingového systému, ve společných týmech dohledu vzhledem k důležitosti vazby mezi členy clearingového systému a ústředními protistranami z EU, jakož i příslušných emisních centrálních bank a orgánů dozoru s ohledem na jejich širší systémový náhled na řízení rizik ústředních protistran.

1.2. *Evropský orgán pro cenné papíry a trhy*

1.2.1. Úloha ESMA při podpoře sbližování dohledu a zmírňování přeshraničních rizik

Řádné fungování unie kapitálových trhů je závislé na úzce sladěných postupech v oblasti dohledu nad ústředními protistranami z EU. V zájmu další podpory sbližování dohledu a jednotného uplatňování nařízení EMIR pro všechny ústřední protistrany z EU podporuje ECB návrhy na posílení úlohy ESMA jako jednoho z evropských orgánů dohledu. ESMA by měl zejména mít hlasovací právo v kolegiích a měl by předkládat stanoviska k návrhům dohledových rozhodnutí týkajících se každoročního přezkumu a hodnocení, maržových požadavků a odnětí povolení. ECB rovněž podporuje navrhovaný proces vydávání stanovisek ESMA určených orgánu příslušnému pro ústřední protistranu z EU ([12]). To je plně v souladu s horizontální účastí ESMA ve všech kolegiích a s tím spojeným jedinečným postavením tohoto orgánu a jeho důležitou úlohou při podpoře jednotného posuzování společných otázek v rámci jednotlivých kolegií.

1.2.2. Přeshraniční koordinace v krizových situacích

ECB souhlasí s tím, že je třeba posílit rámec Unie pro koordinaci mezi příslušnými orgány v případě zátěžových situací, které mají nebo mohou mít dopad na ústřední protistrany z EU nebo obecněji na trhy s centrálním clearingem. To má zásadní význam jak pro brzkou identifikaci a řešení rizik celounijní nákazy, která vznikají v důsledku zátěžových situací u jednotlivých ústředních protistran z EU, tak pro dosažení dobře koordinované celounijní reakce na takovéto naléhavé situace zasahující celou Unii. Konkrétnější rámec pro naléhavé situace pomůže vyjasnit očekávání relevantních orgánů a ústředních protistran ohledně praktických kroků, které je třeba učinit, urychlí reakci Unie na tyto naléhavé situace a omezí potenciální riziko protichůdných přístupů těchto orgánů.

ECB proto vítá navrhovanou revizi ustanovení o naléhavých situacích ([13]), včetně specifikace relevantních scénářů naléhavých situací, formální koordinační úlohy ESMA, možnosti ESMA přímo získávat informace potřebné pro tuto koordinační úlohu a jeho pravomoci vydávat mimořádná doporučení příslušným orgánům tehdy, když by naléhavá situace měla dopad na více než jednu ústřední protistranu EU nebo kdy události v celé Unii destabilizují přeshraniční trhy s centrálním clearingem.

Dobře koordinovaná reakce na závažné zátěžové události, které mají dopad na centrální clearing v Unii, je podmíněna účinnou interakcí mezi výborem pro dohled nad ústředními protistranami a dalšími relevantními orgány. Příslušné emisní centrální banky by proto měly být vždy zvány na zasedání výboru pro dohled nad ústředními protistranami, která jsou svolávána v případech, kdy by vývoj na finančních trzích mohl mít nepříznivý vliv na likviditu trhu, transmisi měnové politiky nebo hladké fungování platebních systémů. Zajistil by se tak i soulad s koncepcí navrhovaného nařízení, podle níž se emisní centrální banky mají účastnit všech diskusí o ústředních protistranách z EU (viz bod 1.3.1 níže).

([11]) Viz čl. 1 bod 18 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový čl. 23b odst. 2d.
([12]) Viz čl. 1 body 12 a 17 navrhovaného nařízení.
([13]) Viz čl. 1 bod 19 navrhovaného nařízení.

1.3. *Spolupráce v rámci výboru pro dohled nad ústředními protistranami*

1.3.1. Zapojení emisních centrálních bank

V současné době je zapojení emisních centrálních bank do diskusí o ústředních protistranách z EU na úrovni Unie značně asymetrické k jejich úloze v případě ústředních protistran ze třetích zemí úrovně 2, ačkoli ústřední protistrany z EU odpovídají za většinu clearingu v měnách Unie a z toho plynoucí rizika. V rámci Eurosystému to platí i pro oblast mimoburzovních derivátů (OTC), kde je nejvýraznější závislost unijních členů clearingového systému na ústředních protistranách ze Spojeného království: na ústřední protistrany z EU připadá přibližně 60 % počáteční marže, kterou unijní členové clearingového systému poskytují ústředním protistranám z EU a Spojeného království ([14]). Avšak zatímco emisní centrální banky se mohou účastnit zasedání výboru pro dohled nad ústředními protistranami, pokud jde o širokou škálu otázek týkajících se ústředních protistran ze třetích zemí úrovně 2, jejich zapojení v případě ústředních protistran z EU je v současné době omezeno na diskuse ohledně celounijních zátěžových testů pro ústřední protistrany a relevantního vývoje na trhu ([15]).

V této souvislosti ECB velmi vítá návrh přizvat emisní centrální banky jako členy bez hlasovacího práva na všechna jednání výboru pro dohled nad ústředními protistranami, pokud jde o ústřední protistrany z EU ([16]). Emisní centrální banky by tak získaly možnost účastnit se například také diskusí o srovnávacích hodnoceních, o pravidelném sdílení informací o příslušných činnostech a rozhodnutích v oblasti dohledu a o všech stanoviscích a doporučeních kolegií.

1.3.2. Zapojení orgánů obezřetnostního dohledu

Rizikový profil ústřední protistrany může mít dopad na rizikový profil podniků, které působí jako členové clearingového systému této ústřední protistrany. Takovými podniky jsou především úvěrové instituce a investiční podniky ([17]). Výsledná expozice se od globální finanční krize v roce 2008 a zavedení regulatorních reforem skupiny G20, které motivují k centrálnímu clearingu, neustále zvyšuje. Instituce, které vystupují jako členové clearingového systému, nejen plní clearingovou povinnost pro své vlastní obchody, ale působí také jako zprostředkovatelé mezi ústředními protistranami a ostatními účastníky trhu, přičemž jsou povinny nebo se rozhodnou provádět clearing pro tyto obchody centrálně. Vzájemné propojení mezi institucemi, které působí jako členové clearingového systému, a ústředními protistranami má proto klíčový význam a lze očekávat, že tomu tak bude i v budoucnu. Vzhledem k této provázanosti je nejen zásadní, aby příslušné orgány odpovědné za dohled nad těmito institucemi byly plně a včas informovány o rizicích řízených ústředními protistranami, ale také aby byly schopny nabídnout své odborné znalosti a náhledy v oblasti dohledu.

Spolupráci s orgány obezřetnostního dohledu lze lépe posílit na úrovni výboru pro dohled nad ústředními protistranami. Úkoly tohoto výboru, zejména příprava návrhů rozhodnutí o validaci významných změn rizikových modelů nebo zařazení do stupňů či koordinace zátěžových testů, přináší cenné poznatky o rizikových profilech ústředních protistran a umožňují získat komplexní porozumění ústředním protistranám. Vzhledem k výše uvedeným vzájemným vazbám mezi institucemi, které působí jako členové clearingového systému, a ústředními protistranami jsou tedy tyto diskuse relevantní i z hlediska rizik, jimž mohou být tyto instituce vystaveny v důsledku svých expozic vůči ústředním protistranám. Orgány obezřetnostního dohledu nad institucemi se třemi největšími příspěvky do fondu pro riziko selhání ústředních protistran z EU by se proto měly účastnit zasedání výboru pro dohled nad ústředními protistranami jako členové bez hlasovacího práva. Orgány dohledu tak budou včas informovány o možných rizicích, která se týkají jednotlivých institucí, a v případě potřeby se jimi budou moci zabývat v rámci průběžného dohledu. Toto členství by mělo být trvalé, a nikoliv podmíněno pozvánkami na jednotlivá zasedání.

([14]) Výpočty útvarů ECB pro období od prosince 2021 do srpna 2022 na základě údajů DTTC Data Warehouse.
([15]) Viz body 6 a 7 stanoviska CON/2017/39.
([16]) Viz čl. 1 bod 20 písm. a) navrhovaného nařízení, kterým se mění čl. 24a odst. 2 písm. d) bod ii) nařízení EMIR.
([17]) Viz čl. 4 body 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

1.4. *Vytvoření meziodvětvového mechanismu sledování*

1.4.1. Složení

Jedním z klíčových rysů rámce dohledu nad ústředními protistranami z EU je jeho zaměření na jednotlivé ústřední protistrany založené na kombinaci kontroly v domovské zemi a přeshraniční spolupráce s hostitelskými orgány v příslušných odvětvích. Vzhledem k integrované povaze finančních trhů v Unii a k významným vzájemným závislostem mezi ústředními protistranami z EU by měl být dohled nad jednotlivými ústředními protistranami doplněn o odpovídající opatření na úrovni Unie určená k řešení případných celounijních krizových situací a zranitelných míst. U rizikových dopadů vzájemných závislostí centrálního clearingu a sledování plnění požadavku aktivního účtu je například zjevně nezbytné provést posouzení, které bude mít meziodvětvovou a celounijní povahu.

V této souvislosti vítá ECB návrh na sdružení unijních orgánů, které se podílejí na dohledu nad ústředními protistranami z EU, členů clearingového systému a klientů – včetně zástupců ESMA, Evropského orgánu pro bankovnictví (EBA), Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA), Komise, Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) a ECB, a to i s ohledem na její úkoly v rámci jednotného mechanismu dohledu – v novém mechanismu společného sledování ([18]). Mechanismus společného sledování by měl zajistit ucelený přehled o vývoji trhu, který je relevantní z hlediska clearingu v rámci Unie, a o možných horizontálních rizicích, zejména těch, která souvisejí se vzájemným propojením finančních subjektů v několika jurisdikcích.

Vzhledem k tomu, že mezi úkoly mechanismu společného sledování má patřit sledování plnění požadavku aktivního účtu, ECB dále navrhuje, aby se tohoto mechanismu účastnily příslušné emisní centrální banky pro měny, v nichž jsou denominovány derivátové smlouvy podléhající zmíněnému požadavku.

1.4.2. Mandát a vztahy s jinými orgány

Z věcného hlediska ECB souhlasí s návrhem zachovat zaměření mechanismu společného sledování na sledování a hodnocení horizontálních rizik a oznamování příslušným orgánům Unie, a zachovat tak v plném rozsahu stávající rozhodovací pravomoci a procesy dohledu nad ústředními protistranami.

Zároveň by bylo užitečné vyjasnit interakci mezi mechanismem společného sledování a stávajícím rámcem dohledu. Za prvé, ECB v zájmu zajištění účinného příspěvku vnitrostátních příslušných orgánů k práci mechanismu společného sledování navrhuje, aby výroční zpráva mechanismu společného sledování o výsledcích jeho činnosti, určená Evropskému parlamentu, Radě a Komisi, byla připravována ve spolupráci s relevantními příslušnými vnitrostátními orgány. Za druhé, v zájmu podpory přijímání účinných následných opatření v návaznosti na zprávy mechanismu společného sledování by měly být vnitrostátní příslušné orgány, kolegia a výbor pro dohled nad ústředními protistranami v rámci své vlastní činnosti povinny přezkoumat a zvážit výsledky činnosti mechanismu společného sledování, a to v rozsahu, v němž jsou zjištění tohoto mechanismu relevantní pro činnosti, rizikový profil nebo řízení rizik konkrétní ústřední protistrany.

Kromě toho je třeba rozšířit rozsah navrhovaného úkolu mechanismu společného sledování, který spočívá ve sledování rizika koncentrace. ECB vychází z toho, že tento úkol je v současné době zaměřen na identifikaci rizik koncentrace vyplývajících ze závislosti na stejných poskytovatelích služeb. Navrhované nařízení se nezabývá výslovně ani dostatečně dalšími kritickými aspekty koncentrace. Za prvé, riziko koncentrace by mohlo vzniknout v případech, kdy má jeden klient významnou expozici vůči ústřední protistraně v důsledku využívání různých členů clearingového systému této ústřední protistrany, aniž by byly dotčeny druhu produktů, jejichž clearing se provádí v téže ústřední protistraně. Jedná se o riziko, které může být z koncepčního pohledu relevantní pro několik ústředních protistran, nehledě na to, že analýzu této koncentrace je třeba provádět na úrovni každé ústřední protistrany. Za druhé, riziko koncentrace by mohlo vzniknout i v případech, kdy účastník trhu akumuluje významné pozice na trhu s produktem obchodovatelným jak na regulovaných, tak na mimoburzovních trzích. Tento problém se může dále prohloubit, pokud je clearing téhož nebo obdobného produktu, nebo dokonce vysoce korelovaného produktu, prováděn ve více než jedné ústřední protistraně. Tyto formy rizika koncentrace jsou v současné době pro orgány i účastníky trhu méně zřetelné, i když mohou mít významné důsledky. Během nedávných krizí mohla tato rizika vést k významnému ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti ústředních protistran z EU, účastníků trhu i finanční stability v širším smyslu. ECB proto navrhuje, aby byla v rámci navrhovaného nařízení posílena monitorovací činnost mechanismu společného sledování ve formě lepšího pokrytí rizika koncentrace v rámci clearingu.

([18]) Viz čl. 1 bod 18 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 23c.

Jelikož se jedná o nový mechanismus, ECB dále navrhuje poskytnout mechanismu společného sledování větší flexibilitu, pokud jde o rozsah jeho možných činností. Za tímto účelem by mělo být přijato ustanovení, které by umožňovalo – bude-li to považováno za užitečné – aby se dva nebo více členů mechanismu společného sledování dohodli na využití tohoto rámce jako základu pro provádění meziodvětvových analýz dalších celounijních a meziodvětvových témat společného zájmu souvisejících s centrálním clearingem.

1.5. *Dohled nad uznanými ústředními protistranami ze třetích zemí*

ECB obecně podporuje změny, které zavádějí větší proporcionalitu do procesu uznávání ústředních protistran ze třetích zemí, jakož i změny zajišťující, že ESMA obdrží od ústředních protistran ze třetích zemí úrovně 2 všechny informace potřebné pro svou činnost v oblasti dohledu.

ECB navrhuje dále vyjasnit rozsah konzultací s emisní centrální bankou, pokud jde o dohledové činnosti a postupy ve vztahu k ústředním protistranám ze třetích zemí úrovně 2. V současné době je rozsah těchto konzultací omezen na problematiku plnění požadavků ústřední protistranou v pěti oblastech, které jsou relevantní z pohledu emisní centrální banky: marže, kontrola rizika likvidity, kolaterál, vypořádání a dohody o interoperabilitě ([19]). V praxi může být plnění požadavků ústředními protistranami v těchto oblastech předmětem formálních rozhodnutí přijatých ze strany ESMA podle určitých ustanovení ([20]), jakož i zvláštních dohledových hodnocení a postupů ESMA a výboru pro dohled nad ústředními protistranami. Oblast maržových požadavků se navíc řídí některými ustanoveními nařízení EMIR ([21]). Je důležité, aby s emisními centrálními bankami byla konzultována rozhodnutí týkající se přezkumu modelů, zátěžového testování a zpětného testování pro validaci modelů a parametrů přijatých ústřední protistranou pro výpočet jejích maržových požadavků, příspěvků do fondu pro riziko selhání, požadavků na kolaterál a jiných mechanismů kontroly rizik podle nařízení EMIR ([22]). ECB proto sice doporučuje zachovat zaměření konzultací s emisními centrálními bankami na těchto pět oblastí, ale zároveň doporučuje upřesnit druh aktů ESMA, u nichž by měla proběhnout konzultace s emisními centrálními bankami (např. ve formě zahrnutí dohledového hodnocení). Kromě toho by měl okruh konzultací zahrnovat všechna relevantní ustanovení nařízení EMIR, která opravňují ESMA přijmout rozhodnutí nebo provést dohledové hodnocení v těchto oblastech.

2. ***Aktualizace obezřetnostních požadavků***

2.1. *Změny požadavků na ústřední protistrany*

2.1.1. Požadavky na účast a oddělení

ECB vítá návrh, kterým se mění požadavky na přijímání členů clearingového systému stanovené ústředními protistranami. Velmi důležité jsou specifické rysy nefinančních protistran v kontextu centrálního clearingu, zejména s ohledem na nedávné zkušenosti s velkými výzvami k dodatkové úhradě vyplývajícími z mimořádně vysoké volatility trhu. Ústřední protistrany by proto měly před přijetím nefinančních protistran jako přímých účastníků pečlivě posoudit odlišný profil likvidity těchto protistran. Ústřední protistrany by měly zejména prověřit, zda jsou nefinanční protistrany schopny včas splnit případně navýšené maržové požadavky nebo příspěvky do fondu pro riziko selhání, a to i v době napětí na trhu. Kromě toho by v zájmu právní jistoty bylo obzvláště vhodné dále upřesnit interakce mezi přijetím nefinančních protistran za členy clearingového systému podle nařízení EMIR ([23]) a požadavkem, aby byla ústřední protistrana oznámena jako systém podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ([24]). ECB proto navrhuje, aby byly v příslušných návrzích regulačních technických norem ([25]) upřesněny jednotlivé prvky kritérií pro přijetí nefinančních protistran. ECB dále navrhuje doplnit členy ESCB na seznam orgánů, s nimiž by měl ESMA konzultovat návrhy regulačních technických norem při jejich přípravě.

([19]) Viz články 41, 44, 46, 50 a 54 nařízení EMIR.
([20]) Viz čl. 25 odst. 2b a čl. 25b odst. 1 nařízení EMIR.
([21]) Viz články 41 a 49 nařízení EMIR.
([22]) Viz článek 49 nařízení EMIR; viz bod 2.3 stanoviska CON/2017/39.
([23]) Viz čl. 17 odst. 4 nařízení EMIR.
([24]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45).
([25]) Viz čl. 1 bod 29 písm. c) navrhovaného nařízení, kterým se doplňuje do článku 37 nařízení EMIR nový odstavec 7.

ECB navrhuje konečně vyjasnit, že zákazem účasti ústředních protistran v jiné ústřední protistraně ([26]) nejsou dotčena stávající ustanovení o dohodách o interoperabilitě, která zajišťují vhodný rámec rizik pro clearingové služby mezi ústředními protistranami ([27]).

2.1.2. Maržové požadavky a požadavky na transparentnost

ECB podporuje využití této legislativní revize jako příležitosti ke zúročení zkušeností z nedávných období mimořádně vysoké volatility na trhu, jež ukázala, že by mohl existovat prostor pro zlepšení postupů stanovení marží. V nedávné zprávě Basilejského výboru pro bankovní dohled (BCBS), Výboru pro platební styk a tržní infrastrukturu (CPMI) Banky pro mezinárodní platby a Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) ([28]) byly identifikovány oblasti, kde je namístě provést další analýzu, zejména pokud jde o reaktivitu a transparentnost maržových modelů ústředních protistran a postupy při stanovení variační marže. Očekává se, že výsledkem této další analýzy budou doporučení mezinárodních normotvůrců v souvislosti s postupy, přístupy a modely ústředních protistran v oblasti stanovení marží.

V této souvislosti ECB podporuje navrhované změny týkající se maržových požadavků. Uplatňování vnitrodenních výzev k dodatkové úhradě ([29]) by mohla nasměrovat likviditu zpět ke členům clearingových systémů. Tento postup však může být v některých případech nepraktický nejen pro ústřední protistrany, ale i pro členy clearingového systému a jejich klienty. Některé ústřední protistrany mohou v současné době kombinovat vnitrodenní variační a počáteční výzvy k dodatkové úhradě. Členové clearingového systému a jejich klienti se tak mohou v řadě případů rozhodnout splnit vnitrodenní výzvy k dodatkové úhradě pomocí bezhotovostního kolaterálu či případně v jiné měně, než ve které je denominován daný produkt. Pokud ústřední protistrany zavedou režim uplatňování variačních marží, může dojít ke ztrátě této flexibility na straně kolaterálu, protože vnitrodenní výzvy by musely být rozděleny na variační a počáteční marže. Kromě toho je pravděpodobné, že jako způsobilé krytí variačních marží bude akceptována pouze hotovost (tj. měna produktu). Navrhované nařízení ([30]) proto předpokládá, že uplatňování variačních marží bude i nadále jednou z možností, kterou by měla ústřední protistrana s vynaložením veškerého úsilí zvážit a rozvinout, a to po posouzení všech pro a proti a po konzultaci se členy svého clearingového systému a jejich klienty. Tím nejsou dotčena případná doporučení vyplývající z probíhajících mezinárodních prací, která by se mohla případně promítnout do návrhů regulačních technických norem týkajících se maržových požadavků ([31]).

Pokud jde o transparentnost a zveřejňování postupů stanovení marží, ECB důrazně podporuje rozšíření odpovědnosti členů clearingového systému a klientů, kteří provádějí clearing transakcí jménem svých klientů (tj. poskytovatelů klientských clearingových služeb). Kromě toho by bylo vhodné pověřit ESMA ([32]), aby po konzultaci s EBA a členy ESCB sestavil návrhy regulačních technických norem týkajících se těchto požadavků na transparentnost, které se vztahují na ústřední protistrany a poskytovatele klientských clearingových služeb. Návrhy regulačních technických norem by výrazně posílily standardizaci a kvalitu relevantních zveřejňovaných informací. V rámci transparentnosti a zveřejňování informací by rovněž zajistily účinnou interakci mezi povinnostmi ústředních protistran a poskytovatelů klientských clearingových služeb. V neposlední řadě by tyto návrhy regulačních technických norem mohly v pozdější fázi a v relevantním rozsahu zohledňovat výsledky mezinárodních prací probíhajících pod záštitou BCBS-CPMI-IOSCO ([33]), pokud jde o transparentnost marží.

([26]) Viz čl. 1 bod 29 písm. a) navrhovaného nařízení, kterým se mění čl. 37 odst. 1 nařízení EMIR.

([27]) Viz hlava V nařízení EMIR.

([28]) Viz „Review of margining practices“, BCBS, CPMI a IOSCO, září 2022. K dispozici na internetových stránkách Banky pro mezinárodní platby www.bis.org.

([29]) Uplatňování vnitrodenních výzev k dodatkové úhradě se může týkat pouze variačních marží, tedy vybrané marže nebo marže vyplacené, aby odrážely stávající expozice vyplývající ze skutečných změn tržní ceny (viz čl. 1 odst. 4 a 6 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 153/2013 ze dne 19. prosince 2012, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012, pokud jde o regulační technické normy týkající se požadavků na ústřední protistrany (Úř. věst. L 52, 23.2.2013, s. 41)).

([30]) Viz čl. 1 bod 31 navrhovaného nařízení, kterým se mění čl. 41 odst. 3 nařízení EMIR.

([31]) Viz článek 41 nařízení EMIR.

([32]) To by vyžadovalo doplnění nového článku navrhovaného nařízení, kterým by byl do článku 38 nařízení EMIR vložen nový odstavec 9.

([33]) Viz „Review of margining practices“, BCBS, CPMI a IOSCO, září 2022. K dispozici na internetových stránkách Banky pro mezinárodní platby www.bis.org.

2.1.3. Požadavky na kolaterál

Obecně by bylo vhodné ústředním protistranám umožnit přijímat jako kolaterál veřejné záruky a záruky veřejných bank. ECB oceňuje regulatorní snahy Unie směřující ke zmírnění výjimečného napětí v oblasti likvidity, jež vyplývá z nedávných období bezprecedentní volatility na trhu. Aby se však předešlo jakýmkoli pochybnostem a vzhledem k tomu, že návrh mlčí ohledně specifických rysů záruk komerčních bank, ECB zdůrazňuje, že nezajištěné záruky komerčních bank by se neměly trvale stát způsobilým kolaterálem ([34]). Přijímání nezajištěných záruk komerčních bank by mělo zůstat dočasným regulatorním opatřením, které se vztahuje pouze na nefinanční protistrany. Časově neomezená možnost přijímat nezajištěné záruky komerčních bank by představovala strukturální posun v toleranci k riziku na straně regulatorních orgánů, nad rámec cíle, kterým je řešit mimořádné likviditní potíže nebankovních subjektů. ECB dále varuje před tím, aby ústřední protistrany mohly přijímat záruky komerčních bank od všech členů clearingového systému, včetně finančních institucí, a nikoli pouze od nefinančních protistran, jak je tomu v současnosti.

V neposlední řadě ECB navrhuje rozšířit oblast působnosti regulačních technických norem, které vypracovává ESMA a které stanoví podmínky, za nichž lze záruky komerčních bank přijmout jako kolaterál, tak, aby zahrnovaly i veřejné záruky a záruky veřejných bank. To by ESMA umožnilo dále upřesnit příslušné požadavky na kolaterál s ohledem na veřejné záruky a záruky veřejných bank.

2.1.4. Oznamovací povinnost

ECB důrazně podporuje návrh na zrušení výjimky z oznamovací povinnosti pro transakce uvnitř skupiny zahrnující nefinanční protistranu ([35]). V souvislosti se zavedením této výjimky v roce 2017 identifikovala ECB několik negativních důsledků jak pro kvalitu a užitečnost údajů oznámených podle nařízení EMIR, tak pro schopnost orgánů sledovat finanční stabilitu v určitých oblastech finančních trhů ([36]). Tyto důsledky jsou stále relevantní. Například nedostupnost informací o některých transakcích uvnitř skupiny komplikoval ECB plnění jejích úkolů v oblasti finanční stability během otřesů na energetických trzích v roce 2022. Velmi vysoký podíl na trzích s energetickými deriváty zaujímá činnost nefinančních společností. Nedostupnost údajů o transakcích uvnitř skupiny s alespoň jednou nefinanční protistranou tak podstatným způsobem narušil schopnost ECB sledovat tento segment trhů s deriváty. Obecněji řečeno, transakce uvnitř skupiny tvoří podstatnou část celkových dvoustranných expozic mezi účastníky trhu s komoditními deriváty a jejich identifikace může odhalit význam některých velkých konglomerátů z hlediska finanční stability. Nedávné otřesy zasáhly převážně deriváty energetických komodit, povahu budoucích krizí však nelze předvídat. Obecně by neúplný přehled o situaci na trhu mohl rovněž bránit účinnému sledování rychle se měnící dynamiky trhu ze strany příslušných orgánů. V této souvislosti je důležité uvést, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/2365 ([37]) neobsahuje žádnou podobnou výjimku pro oznamování repo obchodů, obchodů zajišťujících financování a maržových obchodů uvnitř skupiny. Zrušení vynětí transakcí uvnitř skupiny s účastí nefinanční protistrany z oznamovací povinnosti podle nařízení EMIR je důležitým opatřením směřujícím k získání úplného přehledu o situaci na trhu a dosažení souladu mezi příslušnými nařízeními.

([34]) Viz čl. 1 bod 33 písm. a) navrhovaného nařízení, kterým se mění čl. 46 odst. 1 nařízení EMIR.

([35]) Viz čl. 1 bod 5 písm. a) navrhovaného nařízení.

([36]) Viz body 2.2.1 až 2.2.3 stanoviska CON/2017/42 Evropské centrální banky ze dne 11. října 2017 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012, pokud jde o povinnost clearingu a její pozastavení, požadavky na oznamování, techniky zmírňování rizika u OTC derivátových smluv, jejichž clearing neprovádí ústřední protistrana, registraci registrů obchodních údajů, dohled nad těmito registry a požadavky na ně (Úř. věst. C 385, 15.11.2017, s. 10).

([37]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2365 ze dne 25. listopadu 2015 o transparentnosti obchodů zajišťujících financování a opětovného použití a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 1).

2.1.5 . Odhad potřeb likvidity

ECB považuje za důležité, aby ústřední protistrany denně sledovaly své expozice vůči nejvýznamnějším měnám Unie, což jim umožní lépe řídit riziko likvidity a poskytovat příslušným orgánům odpovídající oznámení podle jednotlivých měn Unie. Navrhované nařízení by mělo tuto skutečnost zohlednit tak, aby bylo zajištěno, že největší platební závazky budou posuzovány souhrnně pro všechny měny a samostatně pro každou z nejvýznamnějších měn Unie, v nichž jsou denominovány finanční nástroje, u nichž se provádí clearing.

2.2. *Dopad na obezřetnostní dohled nad úvěrovými institucemi*

2.2.1. Výjimky pro transakce uvnitř skupiny

Navrhované nařízení zavádí změny v aktuálně platném rámci, kde jsou obchody uvnitř skupiny vyňaty z požadavků na clearing a stanovení marží ([38]) a také z kapitálových požadavků, pokud jde o riziko úvěrové úpravy v ocenění ([39]). Navrhované změny zahrnují rámec pro posouzení rovnocennosti třetích zemí, které je předpokladem pro tyto výjimky. V případě nařízení EMIR se navrhuje nahradit stávající rámec pro posouzení rovnocennosti zjednodušeným rámcem. Výjimky by měly podléhat podmínkám, které zajistí, že nebude ohrožena bezpečnost a spolehlivost institucí, ale ani stabilita finančního systému v širším smyslu. V této souvislosti má ECB několik připomínek.

Za prvé, pro účely vynětí transakcí uvnitř skupiny z požadavků na clearing a stanovení marží je nepřiměřené omezit předběžné posouzení rámce relevantní třetí země pouze na aspekty boje proti praní peněz a financování terorismu. ECB je pevně přesvědčena o tom, že předtím, než budou tyto výjimky pro instituce zavedeny, je třeba posoudit několik dalších aspektů, a to zejména rovnocennost regulatorního a dohledového rámce dané třetí země s širší působností nařízení EMIR. Toto posouzení by mělo zahrnovat zejména klíčové požadavky na techniky snižování rizik u mimoburzovních obchodů, jak je již stanoveno ve stávajícím rámci nařízení EMIR ([40]). ECB podporuje komplexnější posouzení rovnocennosti, protože zaručuje, že protistrany nacházející se ve třetích zemích podléhají řádným regulatorním a dohledovým rámcům a že protistrany z Unie nepodstupují při uzavírání transakcí s těmito protistranami nepřiměřená rizika. Podle navrhovaného nařízení může Komise provést komplexnější posouzení rámce třetí země, které může zahrnovat i výše uvedené aspekty. Takové posouzení by však nemělo být ponecháno na volném uvážení. Je třeba jej provést a uzavřít předem, dříve než budou moci protistrany z Unie využít výše uvedených výjimek. V opačném případě by protistrany z Unie nesly významná rizika spojená s uzavíráním či udržováním velkého objemu transakcí uvnitř skupiny s protistranami, které by nemusely podléhat příslušným regulatorním požadavkům nebo odpovídajícímu dohledu. ECB se proto domnívá, že namísto navrhovaného zjednodušeného rámce by měl být zachován rámec rovnocennosti, který je v současné době v platnosti.

Za druhé, návrh má přímý dopad na uplatňování kapitálových požadavků pro riziko úvěrové úpravy v ocenění, jak je uvedeno v nařízení (EU) č. 575/2013 . Úvěrová úprava v ocenění je riziko ztrát způsobených změnami úvěrového rozpětí protistrany derivátové transakce v důsledku změn její úvěrové kvality. K této úpravě dochází, když protistrana z Unie uzavře derivátovou transakci s jinou protistranou, včetně protistrany v rámci stejné skupiny. Jedním z nejčastějších důvodů, proč protistrany z Unie podstupují takovouto expozici vůči riziku uvnitř skupiny, je podpora postupů účtování „back-to-back“. ECB v minulosti ([41]) zdůrazňovala, že z některých postupů účtování v rámci mezinárodních skupin, zejména z postupů účtování „back-to-back“, mohou vyplývat obezřetnostní rizika. Bez ohledu na to, zda transakce uvnitř skupiny, která vede k riziku úvěrové úpravy v ocenění, podporuje praxi účtování „back-to-back“, či nikoli, výsledné riziko úvěrové úpravy v ocenění negativně ovlivňuje rizikový profil protistrany z Unie. Protistrany z Unie musí mít proto zavedena odpovídající místní opatření a mít zaměstnance nezbytné pro řádné řízení tohoto rizika a musí mít k dispozici regulatorní kapitál k jeho krytí, pokud se neuplatní příslušná výjimka podle nařízení (EU) č. 575/2013 ([42]). Tato výjimka by měla být pro protistrany z Unie dostupná pouze za předpokladu, že posouzení rovnocennosti třetí země, v níž je usazena jiná protistrana, zahrnuje všechny relevantní obezřetnostní aspekty pravidel této třetí země a že toto posouzení je konkrétně a komplexně zaměřeno na riziko úvěrové úpravy v ocenění. ECB sice proto vítá, že se v navrhovaném nařízení zavádí mandát k posouzení rovnocennosti třetích zemí ([43]), ale navrhuje, aby byl tento mandát zaměřen na

([38]) Viz články 4 a 11 nařízení EMIR.
([39]) Viz čl. 382 odst. 4 nařízení (EU) č. 575/2013.
([40]) Viz článek 11 nařízení EMIR.
([41]) Viz „Supervisory expectations on booking models“, ECB, srpen 2018, k dispozici na internetových stránkách bankovního dohledu ECB www.bankingsupervision.europa.eu.
([42]) Viz čl. 382 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013.
([43]) Viz článek 2 navrhovaného nařízení.

obezřetnostní a dohledové požadavky dané třetí země. ECB podporuje stanovení tohoto mandátu v nařízení (EU) č. 575/2013. Pro účely vynětí transakcí uvnitř skupiny podle nařízení (EU) č. 575/2013 by bylo vhodnější zvláštní rozhodnutí o rovnocennosti, protože takové rozhodnutí by umožnilo zaměřit se při daném posouzení na riziko úvěrové úpravy v ocenění. To by vedlo k obezřetnějšímu výsledku ve srovnání se současným stavem, a to i po – jinak vítaných – vysvětleních ze strany EBA ([44]).

ECB konečně, bez ohledu na použitelný rámec pro posouzení rovnocennosti, nesouhlasí s tím, aby posouzení způsobilosti třetích zemí bylo svěřeno orgánu obezřetnostního dohledu, a to ani dočasně, jak předpokládá navrhované nařízení. ECB je přesvědčena, že z institucionálního hlediska má nejlepší předpoklady k převzetí odpovědnosti za posouzení rovnocennosti regulatorních rámců třetích zemí Komise, neboť k takovému posouzení je nezbytné získat a aktualizovat komplexní přehled o regulaci a dohledu ve třetích zemích. To je v souladu se stávajícím rámcem Unie pro finanční služby, podle nějž posouzení rovnocennosti zpravidla provádí Komise, někdy na základě technického poradenství evropských orgánů dohledu ([45]).

2.2.2. Odstranění dohledové validace modelů

Nedávné krize též potvrdily, že z mimoburzovních transakcí, které nejsou předmětem centrálního clearingu, mohou vyplývat významná rizika, která ovlivňují jak bezpečnost a spolehlivost protistran, které takové transakce uzavírají, tak i finanční stabilitu v širším smyslu. Tato rizika jsou umocněna velkým objemem mimoburzovních transakcí, u nichž se neprovádí centrální clearing, přičemž se očekává, že takový objem zůstane i nadále, a to bez ohledu na postupné zavádění povinnosti clearingu v návaznosti na regulatorní reformy G20. Je proto velmi důležité, aby finanční protistrany uplatňovaly postupy řízení rizik, na které odkazuje nařízení EMIR ([46]) a jež jsou technicky spolehlivé a vhodné k dosažení účelu spočívajícího ve snížení podkladového rizika z příslušných transakcí. To může zahrnovat použití modelů pro výpočet počáteční marže. Za tímto účelem ECB podporuje vyjasnění dohledových požadavků pro protistrany z Unie v souvislosti s modely počáteční marže ([47]). V tomto ohledu je ECB otevřena zavedení větší proporcionality a flexibility, včetně například možnosti používání modelů podle uvážení protistran a nahrazení formálního procesu validace obecnou pravomocí příslušných orgánů vznášet námitky. Příslušné orgány budou mít pravomoc přijmout opatření, která zajistí, že tyto modely budou dostatečně spolehlivé. ECB navrhuje, aby tyto protistrany, zejména úvěrové instituce, podávaly příslušným orgánům dostatečné informace o postupech řízení rizik, včetně informací o výkonnosti modelů podporujících výpočet počáteční marže. Informace o výkonnosti modelů počáteční marže však nejsou v rámci stávajícího regulatorního rámce k dispozici ve formě vhodné pro obezřetnostní účely. Pokud budou mít příslušné orgány tyto informace k dispozici, budou moci tyto postupy řízení rizik, včetně modelů počáteční marže, vyhodnotit a posoudit, zda je třeba přijmout vhodná opatření v oblasti dohledu, která zajistí jejich řádné uplatňování. ECB doporučuje, aby byl tento aspekt vymezen pomocí návrhů regulačních technických norem, a nikoli formou pokynů, a to v zájmu zajištění konvergence.

Kromě podrobnějších informačních požadavků příslušných orgánů by i účastníci trhu měli prospěch z přístupu ke klíčovým informacím o těchto postupech řízení rizik, a to včetně výše uvedených modelů počáteční marže. Takový přístup by zajistil transparentnost řízení rizik protistranami u jejich mimoburzovních transakcí, pro něž se neprovádí centrální clearing, a usnadnil by také účastníkům trhu vyhodnocení použitého přístupu. ECB proto navrhuje zavést požadavek na zveřejňování všeobecných informací, pokud jde o používání modelů počátečních marží v rámci nařízení EMIR.

([44]) Viz „Question & Answer 2022_6495“, EBA, září 2022, k dispozici na internetových stránkách EBA www.eba.europa.eu.
([45]) Viz pracovní dokument útvarů Komise, „EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment“, SWD(2017) 102 final.
([46]) Viz čl. 11 odst. 3 nařízení EMIR.
([47]) Viz bod 4.1 stanoviska CON/2017/42.

3. ***Zjednodušení a zrychlení schvalovacích procesů v oblasti dohledu***

3.1. *Postupy pro povolování a rozšiřování služeb*

ECB podporuje návrh na zjednodušení postupů pro povolování ústředních protistran a rozšiřování jejich činností a služeb s cílem zlepšit schopnost ústředních protistran z EU včas reagovat na nový vývoj na trhu ([48]).

ECB zejména vítá, že formát a obsah dokumentace požadované pro žádosti ústředních protistran ([49]) by měly být upřesněny prostřednictvím návrhů regulačních technických norem, které vypracuje ESMA v úzké spolupráci s ESCB. Podrobnější vyjasnění příslušných dohledových požadavků podpoří transparentnost a předvídatelnost pro ústřední protistrany a pomůže výrazně urychlit schvalovací proces v oblasti dohledu.

ECB rovněž vítá návrh, aby ESMA vedl centrální databázi ([50]), do které by měly přístup orgány příslušné pro ústřední protistrany, ESMA a členové kolegií a do níž by ústřední protistrany vkládaly všechny žádosti o povolení ([51]), rozšíření služeb a činností ([52]) a významné změny rizikových modelů a parametrů ([53]). To by usnadnilo rychlejší zapojení všech relevantních příslušných orgánů do příslušných procesů posuzování.

ECB rovněž souhlasí s tím, že by měl být stanoven pevný časový rámec pro dokončení posouzení úplnosti žádosti. To je důležité z hlediska snížení nejistoty a možných prodlení a s tím souvisejících rizik pro agilitu a konkurenceschopnost ústředních protistran z EU. ECB se však obává, že navrhovaná lhůta dvou pracovních dnů pro potvrzení úplnosti žádosti ústřední protistrany ze strany příslušného orgánu ([54]) je příliš krátká. K tomu, aby byl příslušný orgán za všech okolností schopen provést spolehlivé posouzení, navrhuje ECB prodloužit tuto lhůtu na deset pracovních dnů. Jinak totiž nemusí být možné vyloučit riziko zbytečného zamítnutí žádosti v případech, kdy ve výjimečných situacích vnitrostátní příslušný orgán nebude schopen do dvou dnů potvrdit, že byly předloženy všechny požadované dokumenty.

V zájmu využití znalostí, které má vnitrostátní příslušný orgán s ohledem na jeho průběžnou činnost v oblasti dohledu o ústřední protistraně a v zájmu podpory účinného dialogu mezi příslušným vnitrostátním orgánem, ESMA a kolegiem v procesu posuzování navrhuje ECB, aby kolegium mělo dostatek času na dokončení svého posouzení s přihlédnutím k návrhu posouzení, jež provádí vnitrostátní příslušný orgán, a návrhu stanoviska ESMA. Vnitrostátní příslušný orgán a ESMA by měly s kolegiem sdílet návrhy svého posouzení do 30 pracovních dnů. ECB navrhuje, aby bylo poté všem zúčastněným stranám – vnitrostátním příslušným orgánům, ESMA a kolegiu – poskytnuto dalších 20 pracovních dnů na dokončení jejich posouzení.

3.2. *Postupy neuplatnění námitek u nepodstatných změn*

ECB vítá navrhované zavedení nového postupu neuplatnění námitek, jímž by bylo možné vyhovět žádostem o rozšíření činností nebo služeb v případě jejich nepodstatných změn ([55]). Zajistilo by se tak, že hloubka kontroly ze strany orgánů dohledu bude přiměřená finančním rizikům, která nová činnost nebo služba představuje, a že příslušné schvalovací procesy budou podporovat dynamické prostředí centrálního clearingu v Unii. Současně by měly být zachovány vhodné záruky pro dohled.

([48]) Viz čl. 1 body 9, 10 a 11 navrhovaného nařízení.
([49]) Viz čl. 1 body 9 a 10 navrhovaného nařízení.
([50]) Viz čl. 1 bod 11 navrhovaného nařízení.
([51]) Viz čl. 1 bod 9 navrhovaného nařízení.
([52]) Viz čl. 1 bod 10 navrhovaného nařízení.
([53]) Viz čl. 1 bod 34 navrhovaného nařízení.
([54]) Viz čl. 1 body 9 a 10 navrhovaného nařízení.
([55]) Viz čl. 1 bod 12 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 17a.

Společná kritéria navrhovaného nařízení týkající se nepodstatného účinku změny clearingové služby nebo činnosti jsou důležitá z hlediska podpory celkové transparentnosti a konzistentnosti přístupů v oblasti dohledu. Tato kritéria by však byla příliš všeobecná a nebyly by jimi podchyceny všechny relevantní faktory. ECB se proto domnívá, že navrhované dodatečné podmínky určující, kdy lze použít postup neuplatnění námitek ([56]), by měly být spojeny s pověřením ESMA, aby v úzké spolupráci s ESCB sestavil podrobnější pokyny založené na návrzích regulačních technických norem. Výhodou takových dodatečných technických pokynů by byla také snazší možnost jejich úprav, neboť postup neuplatnění námitek by byl zcela novým mechanismem, který by mohl vyžadovat úpravy na základě zkušeností získaných s jeho praktickým uplatňováním.

ECB je proto toho názoru, že použití postupu neuplatnění námitek v případech, kdy by ke stávajícím službám byla doplněna nová měna, by nemělo být řešeno přímo v navrhovaném nařízení, nýbrž jen v návrzích regulačních technických norem vypracovaných ESMA, protože rizikový dopad by závisel na detailnějších faktorech, jako je velikost předpokládaných clearingových hodnot a výhledová nutnost zavedení nových postupů řízení rizika likvidity nebo vypořádání. S cílem poskytnout všem orgánům zapojeným do postupu neuplatňování námitek (viz bod 1.1.2 výše) dostatek času na věcné posouzení navrhuje ECB prodloužit příslušnou lhůtu z 10 na 20 pracovních dnů.

Ústřední protistrana z EU by neměla konečně mít možnost zahájit novou činnost nebo službu před uzavřením tohoto postupu neuplatnění námitek v rámci dohledu, neboť jen tak lze předejít tomu, že ústřední protistrana bude během přechodného období podstupovat nepřiměřené riziko. Z hlediska ústřední protistrany z EU by ostatně nebylo patrně ani žádoucí začít vykonávat nové činnosti nebo služby bez ujištění, že orgány dohledu nakonec schválí další uskutečňování těchto služeb nebo činností.

4. *Snížení nadměrných expozic vůči ústředním protistranám ze třetích zemí*

4.1. *Aktivní účet*

4.1.1. Požadavek aktivního účtu

Navrhované nařízení zavádí požadavek, aby finanční a nefinanční protistrany, na které se vztahuje povinnost clearingu, prováděly u schválené ústřední protistrany z EU clearing určité části svých expozic vůči službám, které nabízejí ústřední protistrany ze třetích zemí a které jsou označeny za služby zásadního systémového významu. Navrhuje se rovněž, aby ESMA ve spolupráci s EBA, EIOPA a ESRB, a po konzultaci s ESCB, formou návrhů regulačních technických norem stanovil úroveň clearingové činnosti, která má být vedena na aktivních účtech ústředních protistran z EU. Tato kalibrace by měla zajistit, že v důsledku plánovaného přemístění expozic k ústředním protistranám z EU tyto služby již nebudou s ohledem na to, co bude zachováno u příslušné ústřední protistrany ze třetí země, považovány za služby zásadního systémového významu.

ECB podporuje stanovisko, že nadměrné expozice vůči ústředním protistranám ze třetích zemí a trvající nadměrná závislost na těchto expozicích představují riziko pro finanční stabilitu Unie, které je třeba řešit snížením těchto expozic u všech clearingových služeb, jež jsou považovány za služby zásadního systémového významu. ECB proto velmi vítá toto opatření, které by mělo zajistit rovnováhu mezi omezením systémových rizik a rizik pro finanční stabilitu Unie a podporou postupného vytváření odolného a likvidního clearingového trhu v Unii. ECB má k navrhovanému požadavku aktivního účtu několik připomínek.

Za prvé, navrhované nařízení stanoví, že by ESMA měl zvážit přechodné období, které by ponechalo dostatečný časový prostor pro postupné zavedení požadavku aktivního účtu. ECB tento návrh podporuje, neboť je nezbytné předejít případným negativním dopadům náhlého zavedení tohoto požadavku na účastníky trhu a ústřední protistrany z EU. V zájmu zajištění bezpečného a spolehlivého centrálního clearingu je rovněž nezbytné tento požadavek postupně kalibrovat. Protistrany by tak získaly možnost postupně plnit clearingové požadavky, pokud jde o podíly jejich expozic, u nichž se provádí clearing na účtech u ústředních protistran z EU. ESMA by tak byl s využitím možného přezkumu regulačních technických norem týkajících se kalibrace požadavku aktivního účtu a na základě informací předložených mechanismem společného sledování ([57]) schopen zajistit možnost uzpůsobit kalibraci podílu clearingové činnosti, která má probíhat na aktivních účtech u ústředních protistran z EU, vývoji trhu nebo jiným relevantním okolnostem. Tato postupná kalibrace by měla umožnit účinné tržní úpravy a zmírnění potenciálních rizik pro finanční stabilitu. Vznikl by tak atraktivnější a silnější clearingový trh Unie. ECB

([56]) Viz čl. 1 bod 12 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 17a odst. 2.
([57]) Viz čl. 1 bod 18 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 23c odst. 5.

proto navrhuje, aby se toto postupné zavádění odrazilo v mandátu ESMA k vypracování návrhů regulačních technických norem, jimiž by byla upřesněna kalibrace požadavku aktivního účtu.

Za druhé, po ukončení přechodného období by měl být požadavek aktivního účtu kalibrován na konečnou cílovou úroveň, kdy příslušné clearingové služby poskytované ústředními protistranami ze třetích zemí již nebudou mít zásadní systémový význam. ESMA je podle nařízení EMIR ([58]) pověřen tím, aby na základě plně odůvodněného posouzení určil ústřední protistrany nebo clearingové služby, které mají takový zásadní systémový význam. Vzhledem k tomu, že ESMA provádí takové posouzení pomocí kombinace kvantitativních ukazatelů a kvalitativní analýzy, měl by při kalibraci požadavku aktivního účtu rovněž zvážit kombinaci kvantitativních a kvalitativních metrik.

Za třetí, při kalibraci úrovní clearingové činnosti by měl ESMA zohlednit možný dopad postupného přemisťování, a to s ohledem na přínosy a rizika pro finanční stabilitu Unie a možnou dynamiku přemisťování clearingových činností do třetích zemí. Tohoto výsledku by bylo možné dosáhnout tím, že by ESMA byl při stanovení časového harmonogramu a požadovaných úrovní činnosti v přechodném období, jakož i pokaždé, když bude nutné provést rekalibraci, povinen provést analýzu nákladů a přínosů.

Za čtvrté, při vypracovávání metodiky pro výpočet úrovní clearingové činnosti by měl ESMA zajistit nejen určení souhrnného podílu činnosti na úrovni Unie, což by bylo nezbytné k zajištění takového omezení clearingu ([59]), aby služby v ústředních protistranách ze třetích zemí již neměly systémový význam. Měl by také zajistit určení jednotlivých podílů činnosti, které by musely finanční a nefinanční protistrany, na které se vztahuje povinnost clearingu, vést na svých aktivních účtech u ústředních protistran z EU. ECB vychází z úvahy, že je legislativním záměrem, aby návrhy regulačních technických norem uvedené v navrhovaném nařízení ([60]) zahrnovaly takovéto individuální poměry činností. Samotný požadavek aktivního účtu je totiž přímo použitelný a je adresován finančním i nefinančním protistranám, které podléhají povinnosti provádět clearing. Pouze na základě těchto individuálně určitelných podílů bude moci každá finanční a nefinanční protistrana, na kterou se vztahuje povinnost clearingu, splnit požadavky aktivního účtu a vypracovat související plány, jež jsou předvídány v navrhovaných změnách směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ([61]) obsažených v navrhované směrnici.

Za páté, navrhované nařízení vyjasňuje, že protistrany, na které se vztahuje požadavek aktivního účtu, musí formou oznámení každoročně doložit splnění tohoto požadavku orgánu příslušnému pro ústřední protistranu z EU. Četnost těchto oznámení může mít přímé důsledky pro účinné sledování plnění požadavku aktivního účtu a rizika koncentrace vůči uznaným ústředním protistranám ze třetích zemí, které nabízejí služby označené jako služby zásadního systémového významu. ECB proto navrhuje zvýšit četnost těchto oznámení na čtvrtletní, a to v souladu s frekvencí sledování pravidelných oznámení v oblasti dohledu.

Za šesté, navrhované nařízení vyjasňuje, že finanční a nefinanční protistrany musí taková oznámení podávat orgánu příslušnému pro ústřední protistranu z EU. V souladu s navrhovanou směrnicí má ECB za to, že ostatní orgány, které nejsou orgánem příslušným pro ústřední protistranu z EU, by mohly být vyzvány, aby přezkoumaly soulad činnosti protistran pod jejich dohledem s příslušnými cíli politiky Unie nebo širšími trendy přechodu v souvislosti s používáním aktivního účtu podle navrhovaného nařízení. V této souvislosti je zásadní, aby tyto orgány byly zahrnuty mezi příjemce těchto oznámení. Kromě toho by samotné informace o clearingové činnosti u ústředních protistran z EU nestačily ke sledování plnění požadavku aktivního účtu, protože to vyžaduje přehled o globální činnosti protistran v příslušných kategoriích derivátových smluv. Oznámení by proto měla zahrnovat zvlášť informace o transakcích, pro něž se clearing provádí v povolených ústředních protistranách, a zvlášť pro

([58]) Viz čl. 25 odst. 2 písm. c) nařízení EMIR.

([59]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7a odst. 5.

([60]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7a odst. 5.

([61]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338).

uznané ústřední protistrany ze třetích zemí. To by příslušným orgánům umožnilo zachytit případy neplnění požadavku aktivního účtu, kdy protistrany, na které se tento požadavek vztahuje, nadále využívají pro účely clearingu určitých kategorií derivátových smluv pouze uznané ústřední protistrany ze třetích zemí.

Za sedmé, je nezbytné harmonizovat formát oznámení, který mají jednotlivé protistrany používat pro oznamování informací o výsledku výpočtu provedeného na základě požadavku aktivního účtu ([62]). Tím by se zajistila minimální úroveň srovnatelnosti údajů oznámených protistranami, na které se vztahuje požadavek aktivního účtu, a tím i řádné sledování plnění tohoto požadavku. Návrhy regulačních technických norem týkajících se kalibrace požadavku aktivního účtu by proto měly být doplněny návrhy prováděcích technických norem, jež by upřesňovaly formát oznamovaných informací.

Navrhované nařízení konečně zavádí změnu metodiky výpočtu pro povinnost clearingu, podle níž by se do výpočtu pozic vůči prahovým hodnotám započítávaly pouze derivátové smlouvy, u nichž se neprovádí clearing u povolené ústřední protistrany z EU nebo u uznané ústřední protistrany ze třetí země. Vzhledem k vazbě mezi rozsahem požadavku aktivního účtu a rozsahem clearingové povinnosti vyzývá ECB normotvůrce Unie, aby zohlednil důsledky, které by změna metodiky výpočtu mohla mít jak na rozsah požadavku aktivního účtu, jako je jeho případné rozšíření, tak na schopnost aktivního účtu řešit riziko spojené s nadměrnými expozicemi unijních členů clearingového systému a klientů vůči ústředním protistranám ze třetích zemí, které poskytují clearingové služby označené za služby mající zásadní systémový význam.

4.1.2. Navrhované změny směrnice 2013/36/EU

Navrhované změny směrnice 2013/36/EU vyžadují, aby se instituce a příslušné orgány zabývaly rizikem koncentrace, které může vzniknout z jejich expozic vůči ústředním protistranám, zejména ústředním protistranám ze třetích zemí, jež nabízejí služby zásadního systémového významu pro Unii. V této souvislosti se očekává, že příslušné orgány určené podle směrnice 2013/36/EU budou posuzovat a sledovat soulad činnosti institucí, nad nimiž vykonávají dohled, s příslušnými cíli politiky Unie, jejichž rámec tvoří požadavek aktivního účtu stanovený v navrhovaném nařízení. Navrhují se změny procesu přezkumu a hodnocení. Kromě toho navrhovaná směrnice zavádí do směrnice 2013/36/EU novou pravomoc v oblasti dohledu, která příslušným orgánům umožní konkrétně posuzovat a řešit riziko nadměrné koncentrace vyplývající z expozic institucí pod jejich dohledem vůči ústředním protistranám ze třetích zemí, jež nabízejí služby zásadního systémového významu pro Unii. ECB má v tomto ohledu několik připomínek.

Za prvé, navrhované změny rámce dohledu jsou nezbytné k tomu, aby příslušné orgány měly možnost cíleněji posuzovat a sledovat riziko koncentrace vyplývající z expozic vůči ústředním protistranám, zejména těm, jež nabízejí služby zásadního systémového významu pro Unii. Stávající ustanovení směrnice 2013/36/EU ([63]) vyžadují, aby příslušné orgány řešily toto riziko koncentrace pouze v situaci, kdy mají ústřední protistrany přirozenou tendenci k rozsáhlé koncentraci, aby mohly využívat úspor z rozsahu a síťových účinků. ECB proto vítá vyjasnění pojmu koncentrace, které přináší požadavek aktivního účtu. Toto vyjasnění, jež se odráží v navrhované směrnici, zajistí, že příslušné orgány budou moci využívat cílenější dohledový rámec pro přijímání svých opatření, oproti stávající možnosti ukládat dodatečné kapitálové požadavky, pokud jde o rizika, která nejsou pokryta nebo nejsou dostatečně pokryta stávajícími kapitálovými požadavky podle směrnice 2013/36/EU ([64]).

Za druhé, příslušné orgány by se při řešení rizika koncentrace na straně institucí měly zaměřit především na individuální situaci každé instituce. V tomto ohledu by hlavním cílem příslušných orgánů vykonávajících obezřetnostní dohled podle směrnice 2013/36/EU mělo i nadále být zajištění bezpečnosti a zdraví institucí.

([62]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7a odst. 4.
([63]) Viz článek 81 směrnice 2013/36/EU.
([64]) Viz článek 104 směrnice 2013/36/EU.

Za třetí, vzhledem k tomu, že navrhované změny směrnice 2013/36/EU jsou spojeny s požadavkem aktivního účtu, není namístě očekávat, že příslušné orgány budou vykonávat navrhované pravomoci dříve, než ESMA ve spolupráci s EBA, EIOPA a ESRB, a po konzultaci s ESCB, vypracuje návrhy regulačních technických norem týkajících se aktivního účtu. Příslušné orgány totiž potřebují jasná kritéria k určení, za jakých okolností by expozice člena clearingového systému nebo klienta pod jejich dohledem mohla být problematická. Účinné sledování požadavku aktivního účtu navíc závisí na odpovídajících oznámeních. ECB proto navrhuje, aby byla oznámení podle navrhovaného nařízení ([65]) adresována přímo jednak orgánu příslušnému pro ústřední protistrany z EU a jednak orgánu příslušnému pro instituci, na kterou se vztahuje oznamovací povinnost.

Za čtvrté, jak bylo uvedeno výše, úkolem mechanismu společného sledování je sledovat požadavek aktivního účtu, a také šířeji sledovat případná rizika, včetně rizik koncentrace, vyplývající ze vzájemného propojení finančních subjektů. Příslušné orgány by mohly výsledky tohoto sledování zohlednit při posuzování rizika koncentrace vyplývajícího z expozic institucí pod jejich dohledem vůči ústředním protistranám ([66]).

Navrhovaná směrnice dále vyžaduje, aby EBA v koordinaci s ESMA vypracoval obecné pokyny k zajištění jednotné metodiky pro zahrnutí rizika koncentrace vyplývajícího z expozic vůči ústředním protistranám z EU do zátěžového testování v rámci dohledu ([67]). Cílem směrnice 2013/36/EU ([68]) je zajistit, aby příslušné orgány prováděly dohledové zátěžové testy dohlížených institucí za použití společných metodik vymezených v obecných pokynech EBA. Kromě toho, jelikož obecné pokyny EBA nejsou specifické z hlediska jednotlivých rizik, nemělo by být zapotřebí vydat další samostatné obecné pokyny, které by se vztahovaly na konkrétní riziko či prvky rizika. Každé konkrétní riziko by mohlo být systematicky začleněno do stávajících obecných pokynů.

4.2. *Informace o clearingových službách*

Navrhované nařízení vyžaduje, aby členové clearingového systému a klienti, kteří poskytují clearingové služby jak v ústředních protistranách disponujících povolením EU, tak v uznaných ústředních protistranách ze třetích zemí, informovali své klienty o možnosti provést clearing derivátové smlouvy u ústřední protistrany z EU ([69]). ECB tento požadavek, který by měl přispět k dosažení příslušných cílů politiky Unie dvěma různými způsoby, podporuje. Za prvé, ECB vychází z úvahy, že rozsah tohoto požadavku je širší než rozsah požadavku aktivního účtu, neboť zahrnuje i transakce, které nepodléhají povinnosti clearingu, a vyžaduje, aby příslušní členové clearingového systému a klienti systematicky navrhovali alternativy spočívající v clearingu v rámci Unie i pro služby, které ESMA neoznačil za služby zásadního systémového významu. Za druhé by tento požadavek měl motivovat koncové klienty, aby prováděli clearing u ústředních protistran s povolením v Unii.

Navrhované nařízení dále zavádí požadavek, aby příslušní členové clearingového systému a klienti oznamovali rozsah svých clearingových činností u uznaných ústředních protistran ze třetích zemí ([70]). ECB tento požadavek vítá, neboť zajistí, že příslušné orgány i mechanismus společného sledování budou mít přístup k informacím nezbytným pro sledování clearingových činností v uznaných ústředních protistranách ze třetích zemí. ECB dále důrazně podporuje, aby ESMA, který je pověřen vypracováním návrhů regulačních technických norem upřesňujících obsah těchto oznámení, zohlednil informace, které jsou již k dispozici v rámci stávajícího rámce pro oznamování. Nadbytečné oznamovací povinnosti přinášejí daným institucím nadměrnou zátěž. Tyto problémy mohou ovlivnit nejen náklady těchto institucí na plnění oznamovací povinnosti, ale také kvalitu a integritu údajů poskytovaných příslušným orgánům.

ECB má k těmto oznámením ohledně clearingových činností několik připomínek.

([65]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7a odst. 4.
([66]) Viz čl. 2 bod 3 navrhované směrnice, kterým se mění článek 81 směrnice 2013/36/EU.
([67]) Viz čl. 2 bod 4 navrhované směrnice.
([68]) Viz článek 100 směrnice 2013/36/EU.
([69]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7b odst. 1.
([70]) Viz čl. 1 bod 4 navrhovaného nařízení, kterým se do nařízení EMIR vkládá nový článek 7b odst. 2.

Za prvé, aby příslušné orgány a mechanismus společného sledování získaly ucelený přehled o vývoji na trhu, který je relevantní pro clearing v Unii, měly by dostávat potřebné informace týkající se jak povolených ústředních protistran z EU, tak uznaných ústředních protistran ze třetích zemí. ECB proto navrhuje rozšířit rozsah oznamovací povinnosti tak, aby zahrnovala i expozice vůči povoleným ústředním protistranám z EU. Takové rozšíření se bude muset odpovídajícím způsobem promítnout i do mandátu ESMA k vypracování návrhů regulačních a prováděcích technických norem, jimiž bude upřesněn obsah a formát těchto oznámení.

Za druhé, navrhované nařízení vyjasňuje, že členové clearingového systému a klienti musí podávat příslušným orgánům oznámení ohledně clearingových činností každoročně. Četnost těchto oznámení může mít přímé důsledky pro účinné sledování těchto clearingových činností, zejména v souvislosti s požadavkem aktivního účtu a sledováním rizika koncentrace vůči ústředním protistranám. ECB proto navrhuje zvýšit četnost těchto oznámení na čtvrtletní, a to v souladu s frekvencí pravidelného podávání zpráv pro účely dohledu.

Za třetí, navrhované nařízení vyjasňuje, že členové clearingového systému a klienti musí podávat oznámení příslušným orgánům. V souladu s nařízením EMIR ([71]), směrnicí 2013/36/EU ([72]) a nařízením Rady (EU) č. 1024/2013 ([73]) mohou tyto příslušné orgány být odlišné pro členy clearingového systému na straně jedné a pro klienty na straně druhé. V zájmu jednoznačnosti by proto měla být do navrhovaného nařízení doplněna změna zohledňující tuto skutečnost a zajišťující, aby příslušné orgány dostávaly tato oznámení v souladu se svými mandáty v oblasti dohledu podle aktuálně platného rámce.

V případech, kde ECB doporučuje úpravy navrhovaného nařízení a navrhované směrnice, jsou konkrétní pozměňovací návrhy uvedeny ve zvláštním technickém pracovním dokumentu, který je doplněn příslušným odůvodněním. Tento technický pracovní dokument je k dispozici v angličtině na stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 26. dubna 2023.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([71]) Viz čl. 2 bod 13 nařízení EMIR.
([72]) Viz článek 4 směrnice 2013/36/EU.
([73]) Viz článek 6 nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (Úř. věst. L 287, 29.10.2013, s. 63).